Contemporary Knowledge of Dye Plant Species and Natural Dye Use in Kurdish Autonomous Region, Iraq

Evan Mati and Hugo de Boer
Economic Botany, 2010, Volume 64, Number 2, Pages 137-148

Abstract

Contemporary knowledge of dye plant species and natural dye use in Kurdish Autonomous Region, Iraq In Kurdistan, natural dyes once played an important role in the life of nomads as they wild-crafted and traded natural dyes for their survival. They learned from their family how to find, harvest, process, and dye with natural dyes. Abandonment of weaving and the nomadic life, and recent changes in the economy have contributed to significant changes in the natural dyeing culture. Traditional knowledge of natural dyeing plants is no longer common among weavers. This study documents the surviving knowledge of dye plant species and assesses the transmission of knowledge between elderly weavers and a younger generation of weavers' apprentices. Information on dyeing and dyeing plants was elicited through a species recognition task using picture cards, a pile-sorting task, and through in-depth interviews with nomads in the mountains of the Soran district as well as weaving teachers and students in the city of Erbil, Kurdish Autonomous Region, Iraq. Consensus analysis of pile-sorting data supports the hypothesis that informants belong to a single culture. The results confirm the erosion of natural dyeing culture in Kurdistan and stress the need to stimulate knowledge transfer from the elderly, empirical generation to the younger, learning generation. The study also uncovered the existence of a keen interest among the student informants in traditional herbal medicine. If this trend is true for Kurdish urban youth in general, then it could lead to a revival and perpetuation of traditional plant knowledge.

زانیاری هاوچەرخ دەربارەی جۆری ڕووەکی ڕەنگ وبەکارهێناتی ڕەنگی سروشتی لە هەرێمی کوردستان/ عێراق

جاران لە کوردستان ڕەنگە سروشتیەکان دەورێکی گرنگیان لە ژیانی ڕەوەندەکان دەبینی، لە بەر ئەوەی کە ئەوان ڕەنگی سروشتیان بەرهەم دەهێنا بۆ بژێوی ژیانی خۆیان ، بۆ بازرگانی بەکاریان دەهێنا. ئەوان دۆزینەوەو پەرەپێدان و ڕەنگ کردن بە ڕەنگە سروشتیەکان لە بنەماڵەکانیانەوە فێر بوون وازهێنان لە چنین ورستن و ژیانی ڕەوەندایەتی لەگەڵ گۆڕانکاری ئابووریەکانی ئەو دواییە هەموویان بەشدار بوون لە گۆڕانکاری لە کولتووری ڕەنگ کردنی سروشتی. کەڵک وەرگرتن لە زانینی نەریتی ڕەنگەکانی گیای سروشتی ئێستا لە نێوان بەرهەم هێنەرانی ڕستن و چنین باوی نەماوە

ئەو لێکۆڵینەوە زانیاریە بەجێماوەکانی جۆرەکانی ڕووەکی ڕەنگ دۆکۆمێنت دەکات و گواستنەوەی زانیاری لە نێوان چنین کەرە بە تەمەنەکان و چنین کەرە لاوە فێرخوازەکان هەڵدەسەنگێنێ .

زانیاری لەسەر ڕەنگ کردن و ڕووەکی ڕەنگ کردن لە ڕێگای کاری ناسینەوەی جۆرەکان بە بەکارهێنانی کارتی وێنەو هاوپۆلکردنی بە کۆمەڵ هەروەها چاوپێکەوتنێکی تیرو تەسەل لەگەڵ ڕەوەندەکان لە چیاکانی ناوچەی سۆران کۆکراوەتە وە ، هەروەها لە ڕێگای چاوپێکەوتن لەگەڵ مامۆستا و قوتابیانی ئەم بوارە لە شاری هەولێر لە هەرێمی کوردستان . تەواوی شیکرد نەوەی پۆلینکردن پشتگیری ئەو گریمانە . ەکات کە زانیاری پەیوەندیدار هەموویان بۆ یەک کولتوور دەگەڕێنەوە

ئەنجامەکان جەخت لەسەر نەمانی کولتووری ڕەنگ کردنی سروشتی لە کوردستان دەکەنەوە ، هەروەها جەخت لەسەر پێویستی بوژانەوەی گواستنەوەی زانیاری دەکات لەنەوە ی بەتەمەن و کردارییەوە بۆنەوەی فێرخواز. هەروەها ئەو لێکۆڵینەوەیە دەریخست کە حەزێکی زۆر لە ناو قوتابیە زانیار . یپێدەرەکان هەیە بۆ پزیشکی کۆن

ئەگەر ئەم ڕەوتە سەبارەت بە لاوانی شارنشینی کورد بە گشتی ڕاست بێت دەتوانێت ببێتە هۆی . زیندوو کرد نەوەو بەردەوام بوونی زانستی نەریتی